

ATATÜRK'Ü KAVRAYABİLMEK

ERDAL SAYGIN*

Atatürk, Türk ulusunu son yüzyıllarda geri bırakmış olan kurumları yıkarak, yerlerine ulusun en yüksek uygarlık gereklerine göre ilerlemesini sağlayacak, yeni kurumlar koymayı amaçlamıştır. Bu amaçla bir dizi devrim yapmıştır. Bu devrimlerin düşünsel yönü ve kaynağı Atatürkçülüktür. Atatürk'ü kavrayabilmenin esası bu devrimleri açık ve net olarak anlayabilmekte yatar. Eğer bu anlama gerçekleşmezse bireyler kendilerinden beklenen görevleri yerine getiremezler ya da eksik olarak yerine getirirler. Halbuki Atatürk'ün bu amacının gerçekleştirilebilmesinde bizlerin üzerimize düşen görevleri kusursuz olarak yerine getirmemizin payı büyüktür. Ancak bu şekilde Atatürk'ün bu devrimleri bizim için bir çağdaşlaşma yöntemi olarak yol gösterici olacaktır.

Okullarımız da dahil olmak üzere, genelde Atatürk'ü genç kuşaklara tanıtabilmek için iki çeşit bilgi kullanılmaktadır. Bunlar:

1. Atatürk'ün kendi kişiliğine ait bilgiler.

2. Onun ülkemiz için yaptıklarını, ilkelerini tanıtmaya ait bilgilerdir. Bazı çevreler tarafından Atatürk'ün kişiliğinin üzerinde çok durulduğu, sadece yaptıklarından ve ilkelerinden bahsedilmesinin yeterli olacağı savunulsa da, Atatürk gibi bir lider için bu şekilde tanıtım yapmak yanlış olur. Çünkü Atatürk, ileriye dönük zekice düşünceleri kadar, bu ülke için çok iyi niyetli bir lider olması ile de önemlidir. Pek çok bakımdan, dünyada yetişen ve başarılı olan diğer liderlerin hepsinden farklıdır. Bütün bunlar verilmeye, anlatılmaya çalışıldığı için Atatürk'ten onun kişiliğinden de fazlaca bahsedilir. Ama yine de biz Atatürk'ü tanıtırken ne vermeye çalıştığımızı iyi bilmeliyiz. Her zaman her yerde, her özelliğinden bahsetmek ve herşeyi anlatmak gerekmez. Amacımız onu putlaştırarak değil onun yalın ve iyi bir şekilde anlaşılmasını sağlamaktır. Yani Atatürkçülüğün anlaşılmasıdır.

* Prof. Dr., İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Rektörü.

Toplumsal ekonomik, siyasal ve felsefi açıdan bakıldığında, Atatürkçülük:

1. Ayrımcı bölücü değil, bütünleştiricidir, ırkçılığa karşıdır.
2. Lâiklik ilkesi gereği olarak her türlü dinsel düşünceye saygılıdır.
3. Özgürlüktür, özgürlüğün en kutsal bir hak olduğuna inanır. Korkuya, sindirmeye ve bunları araç olarak kullanan her türlü zorba yönetimlere karşıdır.
4. Barışçıdır, saldırganlığa karşıdır.
5. Kültürde ve dilde yabancılaşmaya karşıdır.
6. Kadın ve erkek ayrımı yapmaz. Kadını ailenin temeli kabul eder.
7. Her türlü iç ve dış sömürgeciliğe karşıdır. Ulusal kaynakların ulusal çıkarlar doğrultusunda kullanılmasını öngörür.
8. Halk egemenliğinden yanadır. Halka dayanmayan yönetimleri benimsemez.
9. Sınıfsal savaşıma reddeder, sınıflar arası dayanışmayı, dengeyi ve bütünleşmeyi amaçlar.
10. İleriye, uygarlığa, her türlü yeniliğe açık devrimcidir.
11. Yeni değerlerle, kalıcı tarihsel değerlerin bir bileşimini benimser. Eskiye yadsımaz.
12. Ezilen, sömürülen mazlum ulusların uyanmasını, bağımsızlıklarını kazanıp kalkınmasını sağlayan ilk ulusal kurtuluş devrimi belirtir.

Ne yazık ki Atatürk'ü, Atatürkçülüğü iyi anladığımızı söyleyemeyiz. Eğer onu iyi anlayıp devam ettirseydik, bugün yerimiz burası olmazdı. Bu gün yaşadığımız sıkıntıların çoğunu geride bırakmış olurduk. Onu anlayamamız nedeniyle oturtulamamış bir demokrasi, sindirilememiş bir lâiklik kavramı gibi yaptığımız büyük hatalar da var. Bizce Atatürk yönünden en üzücü konu; Türkiye Cumhuriyeti'ni bu kadar güvenerek teslim ettiği genç evlatlarınının 60 yıl sonra hala en büyük Türkün en büyük politikacısının, devlet adamının, siyasetçinin, düşünürün hala kendisi olduğunu söylemeleri ve buna yürekte inanmaları olurdu. Her halde büyük Atatürk; "ölümünden sonra gelip geçen üç kuşak içinde neden daha büyük bir Türk, daha kıvrak bir politikacı, daha dirayetli bir devlet adamı, daha dürüst bir siyasetçi, dünyaya malolmuş bir düşünür çıkaramadı o kadar güvendiğim evlatlarım" diye

sorardı. Herhalde bizlere: "benimle, yaptıklarım ile övünmenizin yanısıra, övüneceğiniz, daha büyük, benim övgüyle, saygıyla bakacağım övünmenizin yanısıra, övüneceğiniz, daha büyük, benim övgüyle, saygıyla bakacağım kuşaklar da yetiştirilirdiniz" derdi.

On Kasımlarda Atamız öldü diye ağlamayalım. Onu anlayamadık, anlamadık, izinden gidemedik ve onun gösterdiği hedefe ulaşamadık diye kendimize ağlıyalım.

Şu da bir gerçektir ki, Atatürk'ü iyi anlamak ve anlatmak aydınlarımızın görevi. Arık Atatürkçü aydınlarımız köşelerinden çıkmalı, sesini yükseltmeli, cesaretle, sabırla bu görevi yapmalıdır. Halkı çıkarıcıların, vurguncuların ve gericilerin elinden kurtarmalıdır. Okullarımız Atatürk'ü anlayan, onun ilke ve devrimlerine bağlı kuşaklar yetiştirmeye özen göstermelidir. Unutmayalım Atatürk'ü anlamak barışı sevmektir. Çok çalışıp kalkınmak, ileri gitmektir. Çağdaş olmaktır. Her türlü düşünce ve inanca saygı duymaktır. Adil ve dürüst olmaktır.

Geleceğimiz onu iyi anlamaya bağlıdır.

